

فهرست مطالب

مقدمه مؤلف.....	۱۳
فصل اول: معرفی شرکت تجاری (تعریف، ماهیت حقوقی، ویژگی‌های شرکت تجاری و انواع آن).....	۱۷
طرح بحث.....	۱۹
مبحث اول: تعریف و چیستی شرکت تجاری.....	۲۰
گفتار اول: مفهوم شرکت تجاری (در مقایسه با شرکت مدنی).....	۲۰
الف) مفهوم «شرکت» در حقوق مدنی.....	۲۰
ب) مفهوم و ماهیت «عقد شرکت» در حقوق مدنی.....	۲۱
ج) تعریف شرکت تجاری.....	۲۴
گفتار دوم: چیستی یا ماهیت حقوقی شرکت تجاری و ویژگی‌های آن.....	۲۸
الف) ماهیت شرکت تجاری.....	۲۸
ب) ویژگی‌های شرکت تجاری و تمایز آن از شرکت مدنی.....	۲۹
مبحث دوم: شخصیت حقوقی شرکت تجاری و آثار و نتایج آن.....	۳۳
گفتار اول: چیستی و مبنای شخصیت حقوقی شرکت یا مؤسسه تجاری.....	۳۳
الف) نظریه وجود فرضی.....	۳۴
ب) نظریه وجود واقعی.....	۳۵
ج) نظریه وجود اعتباری شخص حقوقی.....	۳۶
گفتار دوم: آثار و نتایج شخصیت حقوقی شرکت تجاری.....	۳۹
الف) صلاحیت دارا شدن حق و تکلیف و دارا بودن مسئولیت‌های قانونی.....	۴۰
ب) اداره امور شرکت توسط مقامات و نمایندگان قانونی آن.....	۴۴
ج) استقلال دارایی شرکت تجاری.....	۴۵
د) داشتن نام مستقل.....	۴۷
ه) اقامتگاه مستقل شرکت تجاری.....	۴۹
و) تابعیت مستقل شرکت تجاری.....	۵۲
ز) آغاز و پایان شخصیت حقوقی شرکت.....	۵۵
مبحث سوم: انواع شرکت‌های تجاری و تقسیمات آن.....	۶۳
گفتار اول: معرفی اجمالی انواع شرکت‌های تجاری.....	۶۳
الف. شرکت‌های سهامی عام و خاص.....	۶۳
ب. شرکت با مسئولیت محدود.....	۶۴
ج. شرکت تضامنی.....	۶۵

۶۵.....	د. شرکت نسبی
۶۶.....	هـ شرکت‌های مختلط سهامی و غیرسهامی
۶۷.....	و. شرکت‌های تعاونی.....
۶۹.....	گفتار دوم: دسته‌بندی کلی شرکت‌های تجاری
۶۹.....	الف) شرکت‌های شخص و شرکت‌های سرمایه
۷۲.....	ب) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از جهت نحوه تشکیل
۷۳.....	ج) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از حیث مالکیت سرمایه آن‌ها.....
۸۲.....	د) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از حیث ارتباط با شرکت تجاری دیگر.....
۹۲.....	ه) اقسام شرکت‌های تجاری بر حسب تابعیت.....
۱۰۱.....	فصل دوم: اصول و قواعد حاکم بر تأسیس شرکت‌های تجاری.....
۱۰۳.....	طرح بحث
	مبحث اول: قواعد حاکم بر تشکیل شرکت‌هایی که تمام سرمایه آن‌ها از آورده شرکای
۱۰۴.....	اولیه یا مؤسسین شرکت تأمین و فراهم می‌شود.....
۱۰۴.....	گفتار اول: قرارداد یا توافق مؤسسان یا شرکای اولیه شرکت
۱۰۷.....	الف) شرایط اساسی قرارداد تشکیل شرکت تجاری.....
۱۰۹.....	ب) حداقل تعداد شرکاء در شرکت‌های تجاری
۱۱۰.....	ج) شرایط تأسیس شرکت سهامی خاص.....
۱۱۱.....	گفتار دوم: فراهم کردن یا تشکیل سرمایه شرکت
۱۱۱.....	الف) لزوم مالیت آورده شرکاء و اقسام آن.....
۱۱۳.....	ب) تسلیم و تملیک آورده‌های غیرنقد.....
۱۱۵.....	ج) زمان تأدیه و تسلیم آورده‌ها.....
۱۱۶.....	گفتار سوم: تشکیل ارکان یا ساختار مؤسسه تجاری.....
۱۱۹.....	گفتار چهارم: ثبت شرکت تجاری به منزله «تشکیل قطعی مؤسسه تجاری».....
۱۱۹.....	الف) لزوم ثبت شرکت تجاری.....
۱۱۹.....	ب) اسناد لازم برای ثبت شرکت تجاری.....
	مبحث دوم: قواعد تشکیل شرکت‌هایی که بخشی از سرمایه آن‌ها با عرضه عمومی
۱۲۳.....	سهام به مردم تأمین می‌شود.....
	گفتار اول: توافق مؤسسین و انجام اقدامات قانونی لازم برای اخذ مجوزهای تأسیس
۱۲۴.....	و عرضه عمومی سهام شرکت.....
۱۲۴.....	الف) توافق مؤسسین
۱۲۴.....	ب) ترتیبات اخذ مجوز پذیرهنویسی
	گفتار دوم: تأمین سرمایه شرکت از طریق عرضه عمومی و پذیرهنویسی سهام شرکت
۱۲۹.....	در شرف تأسیس

فهرست مطالب □ ۷

الف) الزامات فرآیند پذیرهنویسی	۱۳۰
ب) ماهیت حقوقی پذیرهنویسی و آثار آن	۱۳۱
ج) مدت زمان پذیرهنویسی	۱۳۸
د) رسیدگی به تعهدات پذیرهنویسان و احراز تشکیل سرمایه شرکت	۱۳۸
ه) مسئولیت مؤسسين و تکلیف هزینه‌های انجام شده	۱۴۲
گفتار سوم: تشکیل مجمع عمومی مؤسس و انتخاب اولین مدیران و بازرسان شرکت	۱۴۲
الف) رسیدگی به گزارش مؤسسين و احراز تشکیل سرمایه شرکت	۱۴۴
ب) تصویب طرح اساسنامه شرکت و در صورت لزوم اصلاح آن	۱۴۶
ج) انتخاب اولین مدیران و بازرس یا بازرسان شرکت و قبول سمت از سوی آنان	۱۴۸
گفتار چهارم: ثبت شرکت سهامی عام و تحقق قطعی شخصیت حقوقی آن	۱۴۹
مبحث سوم: قواعد تشکیل شرکت‌های تعاونی	۱۵۲
گفتار اول: توافق شرکای اولیه یا قرارداد تشکیل شرکت و اخذ موافقت‌نامه تأسیس	
تعاونی	۱۵۲
گفتار دوم: عضوگیری و تشکیل سرمایه شرکت تعاونی	۱۵۴
گفتار سوم: تشکیل ارکان شرکت تعاونی	۱۵۵
گفتار چهارم: ثبت شرکت تعاونی و تحقق شخصیت حقوقی آن	۱۵۶
مبحث چهارم: وضعیت حقوقی شرکت تجاری در شرف تأسیس (قبل از ثبت) و	
معاملات به حساب شرکت	۱۵۸
گفتار اول: وضعیت حقوقی شرکت تجاری در شرف تأسیس	۱۵۸
گفتار دوم: وضعیت حقوقی معاملات قبل از ثبت شرکت	۱۵۹
الف) نظریه نمایندگی به شرط تنفیذ یا معامله فضولی	۱۶۰
ب) نظریه تعهد به فعل ثالث	۱۶۱
ج) نظریه انتقال قرارداد	۱۶۳
مبحث پنجم: ضمانت اجرای قواعد تشکیل شرکت تجاری (عدم تشکیل، بطلان، آثار	
بطلان)	۱۶۴
گفتار اول: ضمانت اجرای عدم ثبت شرکت (فقدان شخصیت حقوقی)	۱۶۴
گفتار دوم: موجبات بطلان شرکت‌های تجاری	۱۶۷
الف) موجبات بطلان شرکت‌های سهامی عام و خاص و شرکت تعاونی سهامی عام	۱۶۷
ب) موجبات بطلان سایر شرکت‌های تجاری	۱۷۱
گفتار سوم: قواعد حاکم بر دعوی بطلان شرکت تجاری	۱۷۴
گفتار چهارم: آثار و تبعات قانونی بطلان شرکت تجاری	۱۷۷
گفتار پنجم: مسئولیت مدنی و کیفری مسببین بطلان شرکت	۱۸۷
الف) مسئولیت کیفری مسببین بطلان	۱۸۷

۱۸۸ (ب) مسئولیت مدنی مسببین بطلان
۱۹۱ فصل سوم: اصول و قواعد حاکم بر سازمان و نحوه اداره شرکت تجاری
۱۹۳ طرح بحث
۱۹۴ مبحث اول: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تجاری
۱۹۴ گفتار اول: رکن تصمیم‌گیرنده (مجامع عمومی) شرکت‌های سهامی عام و خاص
۱۹۵ الف) قواعد خاص مجامع عمومی
۱۹۶ ب) قواعد عمومی و مشترک مجامع عمومی شرکت سهامی
۲۰۸ گفتار دوم: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تعاونی
 گفتار سوم: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی و مختلط سهامی و غیرسهامی
۲۱۰ الف) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت با مسئولیت محدود
۲۱۴ ب) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تضامنی و نسبی
۲۱۵ ج) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های مختلط غیرسهامی
۲۱۵ د) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت مختلط سهامی
۲۱۷ مبحث دوم: رکن اداره‌کننده شرکت‌های تجاری
۲۱۷ گفتار اول: شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران
۲۱۷ الف) شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران در شرکت‌های سهامی و تعاونی
۲۲۳ ب) شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران در سایر شرکت‌های تجاری
۲۲۶ گفتار دوم: اختیارات مدیران شرکت‌های تجاری و مبنای آن
۲۲۶ الف) توصیف حقوقی رابطه مدیران و شرکت تجاری
۲۳۶ ب) قلمرو اختیارات مدیران شرکت‌های تجاری
۲۵۴ گفتار سوم: معاملات مشمول کنترل و معاملات ممنوعه مدیران شرکت تجاری
۲۵۴ الف) معاملات مشمول کنترل
۲۵۷ ب) معاملات ممنوعه
۲۶۱ گفتار چهارم: وظایف مدیران شرکت تجاری
۲۶۱ الف) وظایف عام مدیران شرکت تجاری
۲۶۳ ب) وظایف خاص مدیران شرکت تجاری
۲۷۰ ج) پایان مأموریت مدیران شرکت تجاری
۲۷۳ گفتار پنجم: حقوق و مزایای مدیران شرکت‌های تجاری
۲۷۳ الف) حقوق و پاداش مدیران شرکت تجاری
۲۷۶ ب) رابطه استخدامی مدیر با شرکت تجاری
۲۷۸ گفتار ششم: مسئولیت‌های مدیران شرکت تجاری
۲۷۸ الف) مسئولیت قراردادی مدیر یا مدیران شرکت تجاری

فهرست مطالب □ ۹

۲۸۱	ب) مسئولیت مدنی مدیر یا مدیران شرکت تجاری.....
۲۹۲	ج) مسئولیت کیفری مدیران شرکت‌های تجاری.....
۲۹۴	د) سایر مسئولیت‌های قانونی مدیران شرکت‌های تجاری.....
۲۹۷	مبحث سوم: رکن نظارتی یا کنترل‌کننده شرکت‌های تجاری.....
۲۹۹	گفتار اول: شرایط بازرسی و مرجع انتخاب آن در شرکت‌های تجاری.....
۲۹۹	الف) شرایط و مرجع انتخاب بازرسی یا بازرسان در شرکت‌های سهامی.....
۳۰۷	ب) شرایط و مرجع انتخاب بازرسی یا بازرسان در شرکت‌های تعاونی.....
	ج) شرایط و مرجع انتخاب و عزل بازرسی یا بازرسان در شرکت‌های با مسئولیت
۳۰۹	محدود و مختلط سهامی.....
۳۱۰	گفتار دوم: وظایف و اختیارات بازرسی یا بازرسان در شرکت‌های تجاری.....
۳۱۱	الف) وظایف و اختیارات بازرسی یا بازرسان شرکت سهامی.....
۳۱۳	ب) وظایف و اختیارات بازرسی یا بازرسان شرکت‌های تعاونی.....
	ج) وظایف و اختیارات هیأت‌نظار در شرکت‌های مختلط سهامی و شرکت با
۳۱۴	مسئولیت محدود.....
۳۱۶	گفتار سوم: مسئولیت‌های بازرسی یا بازرسان در شرکت‌های تجاری.....
۳۱۷	الف) مسئولیت‌های بازرسی یا بازرسان شرکت‌های سهامی عام و خاص.....
۳۱۸	ب) مسئولیت‌های قانونی بازرسی یا بازرسان شرکت تعاونی.....
۳۱۹	ج) مسئولیت بازرسی یا بازرسان در سایر شرکت‌های تجاری.....
۳۲۰	گفتار چهارم: حقوق و مزایای بازرسان شرکت‌های تجاری.....

فصل چهارم: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت تجاری با اعضاء و اشخاص

۳۲۱	ثالث.....
۳۲۳	طرح بحث.....
۳۲۳	مبحث اول: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت تجاری با اعضاء.....
۳۲۳	گفتار اول: قواعد حاکم بر روابط شرکت سهامی با سهامداران خود.....
۳۲۳	الف) مفهوم و ماهیت سهام.....
۳۲۵	ب) اقسام سهام در شرکت‌های سهامی.....
۳۳۳	ج) حقوق سهامداران عادی شرکت سهامی.....
۳۵۸	گفتار دوم: قواعد حاکم بر روابط شرکت با مسئولیت محدود و شرکای آن.....
۳۵۸	الف) ماهیت سهم‌الشرکه و مسئولیت شرکای شرکت.....
۳۶۰	ب) حقوق دارنده سهم‌الشرکه در شرکت با مسئولیت محدود.....
۳۶۶	گفتار سوم: قواعد حاکم بر روابط شرکت‌های تضامنی و نسبی با شرکاء.....
۳۶۶	الف) مسئولیت و تعهدات شریک.....
۳۶۸	ب) حقوق مالی و غیرمالی شریک در شرکت‌های تضامنی و نسبی.....

گفتار چهارم: قواعد حاکم بر روابط شرکت‌های مختلط (سهامی و غیر سهامی) با	
شرکاء.....	۳۷۰
الف) مسئولیت و تکالیف شرکای شرکت مختلط.....	۳۷۰
ب) حقوق مالی شریک یا شرکا در شرکت مختلط.....	۳۷۳
ج) حقوق غیرمالی شرکاء در شرکت‌های مختلط سهامی و غیرسهامی.....	۳۷۷
گفتار پنجم: قواعد حاکم بر روابط شرکت تعاونی با اعضا.....	۳۸۰
الف) حقوق مالی سهامداران شرکت تعاونی.....	۳۸۲
ب) حقوق غیرمالی عضو سهامدار تعاونی.....	۳۸۳
مبحث دوم: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت و اشخاص دیگر.....	۳۸۵
طرح بحث.....	۳۸۵
گفتار اول: ترتیبات توقیف سهام اعضای شرکت سهامی عام و خاص.....	۳۸۵
گفتار دوم: توقیف و فروش سهم‌الشرکه شرکت با مسئولیت محدود.....	۳۸۹
گفتار سوم: توقیف و فروش سهام شرکت تعاونی.....	۳۹۰
گفتار چهارم: توقیف منافع سهم‌الشرکه شرکت‌های تضامنی و نسبی.....	۳۹۲
گفتار پنجم: توقیف و فروش سهم‌الشرکه شرکای شرکت مختلط سهامی.....	۳۹۳
فصل پنجم: اصول و قواعد حاکم بر تغییرات شرکت‌های تجاری.....	۳۹۵
طرح بحث.....	۳۹۷
مبحث اول: تغییرات اعضاء، اساسنامه و تغییرات راجع به ممیزات شخص حقوقی و	
ارکان شرکت.....	۳۹۸
گفتار اول: تغییرات اعضای شرکت تجاری (تبدیل و خروج شرکا).....	۳۹۸
گفتار دوم: تغییرات شرکتنامه و اساسنامه شرکت‌های تجاری.....	۳۹۹
گفتار سوم: تغییرات راجع به ممیزات شخص حقوقی.....	۴۰۰
گفتار چهارم: تغییرات ارکان شرکت تجاری.....	۴۰۰
مبحث دوم: تغییرات سرمایه در شرکت‌های تجاری.....	۴۰۲
گفتار اول: قواعد کلی تغییرات سرمایه در شرکت‌های تجاری.....	۴۰۲
الف) موافقت اعضای مؤسسه (شرکاء یا سهامداران شرکت).....	۴۰۳
ب) الزامات تغییرات سرمایه شرکت تجاری.....	۴۰۳
گفتار دوم: قواعد حاکم بر تغییرات سرمایه در شرکت‌های سهامی و ترتیبات آن.....	۴۰۵
الف) قواعد حاکم بر افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی و ترتیبات آن.....	۴۰۵
ب) قواعد حاکم بر کاهش سرمایه شرکت‌های سهامی عام و خاص.....	۴۳۰
مبحث سوم: قواعد حاکم بر تغییر شکل و سازمان شرکت تجاری.....	۴۳۸
گفتار اول: تبدیل شرکت تجاری.....	۴۳۸
الف) جواز تبدیل شرکت تجاری.....	۴۳۸

۴۴۰	ب) شرایط و آثار تبدیل شرکت تجاری به شرکت تجاری دیگر.....
۴۴۴	ج) تشریفات قانونی تبدیل شرکت و ثبت آن.....
۴۴۵	گفتار دوم: ادغام شرکت‌های تجاری.....
۴۴۵	الف) مفهوم و اقسام ادغام.....
۴۴۷	ب) جایگاه قانونی ادغام در حقوق موضوعه ایران.....
۴۴۸	ج) شرایط و آثار ادغام شرکت‌های تجاری.....
۴۵۲	گفتار سوم: تجزیه شرکت.....
۴۵۷	فصل ششم: قواعد حاکم بر انحلال و تصفیه شرکت تجاری.....
۴۵۹	طرح بحث.....
۴۶۰	مبحث اول: قواعد حاکم بر انحلال شرکت تجاری.....
۴۶۰	گفتار اول: موارد یا اسباب انحلال شرکت تجاری.....
۴۶۰	الف) موارد انحلال به حکم قانون.....
۴۶۶	ب) موارد انحلال شرکت تجاری به اراده شرکا یا سهامداران.....
۴۶۸	ج) انحلال به حکم دادگاه.....
۴۷۱	گفتار دوم: آثار و نتایج انحلال شرکت‌های تجاری.....
۴۷۱	الف) آغاز زوال شخصیت حقوقی شرکت تجاری.....
۴۷۱	ب) تاثیر اعلام انحلال بر نام شرکت و اعلانات آن.....
۴۷۲	ج) حفظ ارکان سه گانه شرکت تا پایان مدت تصفیه.....
۴۷۳	د) تاثیر اعلام انحلال شرکت بر وضعیت حقوقی و اهلیت آن.....
۴۷۴	ه) لزوم تصفیه شرکت.....
۴۷۵	مبحث دوم: تصفیه امور شرکت تجاری منحل.....
۴۷۵	گفتار اول: روند تصفیه شرکت‌های سهامی.....
۴۷۵	الف) تعیین مدیر یا مدیران تصفیه شرکت سهامی و تغییر آنها.....
۴۷۸	ب) اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مدیر یا مدیران تصفیه شرکت سهامی.....
۴۸۳	ج) عملیات و ترتیبات تصفیه.....
۴۸۴	گفتار دوم: روند تصفیه امور شرکت‌های تجاری (غیر سهامی).....
۴۸۴	الف) تعیین مدیر یا مدیران تصفیه.....
۴۸۶	ب) وظایف، اختیارات و مسئولیت مدیر تصفیه شرکت تجاری (غیر سهامی).....
۴۸۷	ج) ترتیبات تصفیه در شرکت‌های تجاری (غیر سهامی).....
۴۹۱	منابع.....